

4. Člověk jako Boží obraz

Gn 1,26–28

²⁶I řekl Bůh: „Učiňme člověka, aby byl naším obrazem podle naší podoby. Ať lidé panují nad mořskými rybami a nad nebeským ptactvem, nad zvířaty a nad celou zemí i nad každým plazem plazícím se po zemi.“

²⁷Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil.

²⁸A Bůh jim požehnal a řekl jim: „Plodte a množte se a naplňte zemi. Podmaňte ji a panujte nad mořskými rybami, nad nebeským ptactvem, nade vším živým, co se na zemi hýbe.“

GS 12

*Věřící i nevěřící jednomyslně soudí, že **všechno na světě má být zaměřeno k člověku** jako svému středu a vyvrcholení.*

*Co však je člověk? Vyslovil a vyslovuje sám o sobě mnoho různých, i protichůdných názorů, v nichž se často bud' **povyšuje na absolutní měřítko** všech věcí, nebo **ponižuje až k zoufalství**; odtud jeho bezradnost a úzkost. **Církev** se do těchto obtíží dovede vžít a poučena Božím zjevením **může na ně dát odpověď** popisující pravý stav člověka, vysvětlující jeho slabosti a zároveň dávající možnost uznat jeho pravou důstojnost a povolání.*

*Písmo svaté totiž učí, že člověk byl stvořen „**k Božímu obrazu**“, dostal schopnost poznávat a milovat svého Stvořitele a byl od něho ustanoven pánem nad veškerým pozemským tvorstvem (Srov. Gn 1,26; Mdr 2,23.), aby mu vládl a užíval ho k Boží slávě. (Srov. Sir 17,3-10.) „Co je člověk, že na něho myslíš, co je smrtelník, že se o něho staráš? Učinils ho jen o málo menším, než jsou andělé, ověncils ho ctí a slávou, dals mu vládnout nad dílem svých rukou, položils mu k nohám všechno“ (Ž 8,5-7).*

Bůh však nestvořil člověka osamoceného; od počátku „jako muže a ženu je stvořil“ (Gn 1,27). Jejich spojením vzniká první forma osobního společenství. Člověk je totiž v jádru své přirozenosti bytost společenská a bez vztahu k ostatním nemůže žít ani rozvíjet své vlohy.

Bůh tedy viděl – jak čteme opět v Písmě svatém – „všechno, co udělal, a hle – a bylo to velmi dobré“ (Gn 1,31).

Mdr 2, 23: „*Bůh totiž stvořil člověka k neporušitelnosti a učinil ho obrazem vlastní nepomíjivosti.*“

Sir 17, 1–10: „*Hospodin stvořil člověka ze země a do ní ho zase navrací. Vyměřil lidem omezenou délku života a dal jim moc nade vším, co je na zemi. Podle své vůle je vybavil silou, učinil je takové, aby byli jeho vlastním obrazem. Uložil všem tvorům, aby se člověka báli, jemu pak, aby panoval i nad šelmami a ptactvem. Obdrželi od Hospodina do užívání pět činností; jako šestou jim daroval schopnost rozlišovat a jako sedmou slovo vykládající jeho činnosti. Dal lidem jazyk a oči a uši, schopnost rozhodování a mysl k přemýšlení. Naplnil je chápavostí a rozumností a ukázal jim, co je dobré a co zlé. Svým okem bdí nad jejich srdci, aby jim předvedl velikost svých tvůrčích činů. Dal jim, aby se navěky chlubili jeho divy.*“

Katechismus (GS)

1710 „Kristus ... plně odhaluje člověka jemu samému a dává mu poznat vznešenost jeho povolání.“

1711 Lidská osoba, obdařená duchovou duší, rozumem a vůlí, je už od svého početí zaměřeno k Bohu a určena k věčné blaženosti. Směřuje ke své dokonalosti, když hledá a miluje pravdu a dobro.

1712 Pravá svoboda je v člověku „nevšedním znamením Božího obrazu“.

1713 Člověk je vázán řídit se mravním zákonem, který ho má k tomu, „aby miloval a konal dobro a vyhýbal se zlu“. Tento zákon se ozývá v jeho svědomí.

1714 Člověk, zraněný ve své přirozenosti prvotním hříchem, podléhá omylu a je nakloněný ke zlému v užívání své svobody.

1715 Kdo věří v Krista, má nový život v Duchu svatém. Mravní život, který vyrostl a uzrál v milosti, má dojít naplnění v nebeské slávě.

Kol 1,12–20

*Radostně (děkujme) Bohu Otci, **

že (nás) uschoptil k účasti na dědictví věřících ve světle.

*On nás totiž vytrhl z moci temnosti **

a převedl do království svého milovaného Syna.

*V něm máme vykoupení **

a odpuštění hříchů.

*On je (věrný) obraz neviditelného Boha, **

dříve zrozený než celé tvorstvo.

*V něm bylo stvořeno všechno na nebi i na zemi, **

(svět) viditelný i neviditelný:

ať jsou to (andělé) při trůnu, ať jsou to panstva, +

*ať jsou to knížata, ať jsou to mocnosti. **

Všecko je stvořeno skrze něho a pro něho.

*(Kristus) je dříve než všechno (ostatní) **

a všechno trvá v něm.

*A on je hlava těla, **

to je církve:

on je počátek, +

*prvorozený mezi vzkříšenými z mrtvých. **

Tak má ve všem prvenství.

*(Bůh totiž) rozhodl, **

aby se v něm usídlila veškerá plnost (dokonalosti),

a že skrze něho usmíří se sebou všechno (tvorstvo) +

*jak na nebi, tak na zemi **

tím, že jeho krví (prolitou) na kříži zjedná pokoj.

Bůh stvořil člověka jako svůj obraz (Gn 1)

- Stvoření k Božímu obrazu je zdrojem lidské důstojnosti (KKC 1700).
- Člověk dosahuje svého naplnění a povolání ve společenství s Bohem.
- Člověk se naveden d'áblem postavil proti Bohu a byl potrestán tělesnou smrtí.
- Ježíš ho spasil – napravil jeho poškozenou přirozenost a přijal ho za Boží dítě.
- Víra v Krista člověka uschopňuje konat dobro.
- Ve spojení s Kristem člověk dosahuje dokonalosti.
- Mravní život ústí do života věčného v nebeské slávě.